

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۹۱/۸/۲۲

شماره چاپ ۲۸۴

شماره ثبت ۱۶۹

یک شوری

طرح نحوه اجرای اصل یکصد و شصتم (۱۶۰) قانون اساسی و تبیین وظایف و اختیارات وزارت دادگستری

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی: قضائی و حقوقی

فرعی: اجتماعی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

۱- با اینکه اصل یکصد و شصتم (۱۶۰) قانون اساسی از اصول بسیار مهم و زمینه‌ساز تعامل مثبت قوه قضائیه با قوای دیگر در کشور است و این اصل مسئولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوای دیگر را برعهده وزیر دادگستری نهاده است تاکنون قانونی در این خصوص وضع نشده است.

۲- مقام معظم رهبری به صورت مکتوب و شفاهی بر استفاده از ظرفیت اصل یکصد و شصتم (۱۶۰) قانون اساسی برای ارتقای کارآمدی قوه قضائیه تأکید فرموده‌اند.

۳- راه ارتقای سطح عدالت قضائی محض شدن قوه قضائیه در مسائل خاص قضائی و نیز فراهم آوردن زمینه عملی رعایت استقلال قضات و نظارت مجلس شورای اسلامی در چهارچوب قانون و پیش‌بینی یک حلقه واسط کارآمد بین قوه قضائیه با قوای دیگر است که این مهم جز با اجرای اصل یکصد و شصتم (۱۶۰) قانون اساسی میسر نیست. لذا طرح ذیل تقدیم می‌گردد:

اسفغانی - رزم - غضنفرآبادی - قره‌سید رومیانی - صادقی -
ابوالفضل ابوترابی - ملکشاهی - خدایی سوری - میرمحمدی - حیدری طیب -
موسوی لارگانی - فیروزی - ایرانپور - صرامی فروشانی - افتخاری -
جلیل سرقلعه - یحیی زاده فیروزآباد - حیدرپور شهرضایی - حاجی دلگانی -
دهقانی نقندر - سبحانی نیا

طرح نحوه اجرای اصل یکصد و شصتم (۱۶۰) قانون اساسی و تبیین وظایف و اختیارات وزارت دادگستری

ماده ۱- وزارت دادگستری وظایف مقرر در اصل یکصد و شصتم (۱۶۰) قانون اساسی و سایر وظایفی را که به موجب این قانون و قوانین دیگر تعیین شده است به عهده دارد.

ماده ۲- وزیر دادگستری از میان کسانی که توسط رئیس قوه قضائیه به رئیس‌جمهور پیشنهاد می‌شوند انتخاب و برای اخذ رأی اعتماد به مجلس شورای اسلامی معرفی می‌شود.

تبصره- وزیر دادگستری باید حقوقدان باشد در صورتی که وزیر دادگستری دارای پایه قضائی باشد مدت خدمت او در وزارت دادگستری جزء سوابق قضائی او محسوب می‌شود.

ماده ۳- وزیر دادگستری پس از اخذ رأی اعتماد و پیش از آغاز به کار در جلسه‌ای با حضور رئیس‌جمهور، رئیس مجلس شورای اسلامی، رئیس قوه قضائیه، رئیس دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور و سایر قضات دیوان عالی کشور به شرح ذیل ادای سوگند نموده و سوگندنامه را امضاء می‌کند.

«اینجانب در برابر قرآن مجید به خداوند قادر متعال سوگند یاد می‌کنم که پیوسته پاسدار عدالت و حامی اجرای حدود الهی بوده، از امنیت قضائی جامعه دفاع کنم و استقلال قضات را محترم شمرده، از آن حمایت نمایم و در پیشرفت اهداف قوه قضائیه مندرج در قانون اساسی، براساس اصل یکصد و شصتم (۱۶۰) قانون اساسی همه مساعی خود را به کار گیرم»

ماده ۴ - وزیر دادگستری مسئولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با

قوای مجریه و مقننه را برعهده دارد و از این حیث عهده‌دار امور ذیل است:
الف- ارائه لوایح قضائی تهیه شده توسط رئیس قوه قضائیه به دولت و پیگیری جهت تصویب آنها

ب - دفاع از لوایح قضائی در مجلس شورای اسلامی، اظهارنظر در مورد طرح‌های مربوط به قوه قضائیه و هماهنگی لازم جهت پاسخگویی به کمیسیون اصل نودم (۹۰) قانون اساسی و همکاری و ایجاد تسهیلات لازم جهت انجام تحقیق و تفحص مجلس شورای اسلامی در خصوص مسائل مربوط به قوه قضائیه

پ- پیگیری کلیه امور راجع به بودجه، نیروی انسانی و مسائل اداری مربوط به قوه قضائیه در هیأت وزیران، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و دستگاه‌های اجرائی

ت- هماهنگی در امور بین‌الملل در خصوص تنظیم قراردادهای همکاری و معاضدت قضائی، استرداد مجرمان، انتقال محکومان و امضای اسناد و اجرای مفاد آنها با رعایت اصول قانون اساسی و نظر رئیس قوه قضائیه

تبصره - به منظور پیگیری تصویب لوایح قضائی در هیأت وزیران و مجلس شورای اسلامی وزیر دادگستری موظف است نسبت به پیش‌نویس لوایح قضائی مشارکت و اشراف لازم را داشته باشد.

ماده ۵- کلیه برنامه‌های قوه قضائیه و نیازهای مالی این قوه و سایر امور که منوط به تصویب هیأت وزیران است پس از تأیید رئیس قوه قضائیه از طریق وزیر دادگستری به هیأت دولت ارائه خواهد شد.

ماده ۶- وزیر دادگستری در قبال تمام مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با سایر قوا و وظایف قانونی خود به مجلس شورای اسلامی پاسخگو می‌باشد. همچنین

موظف است نسبت به سؤالات نمایندگان مجلس شورای اسلامی پیرامون مسائل قوه قضائیه پس از کسب اطلاع و با رعایت استقلال قضات، توضیحات لازم را ارائه نماید.

ماده ۷- مسؤولان واحدهای مختلف قوه قضائیه موظفند به منظور پاسخگویی وزیر به مجلس شورای اسلامی و اجرای مسؤولیت‌های مندرج در این قانون اطلاعات و مدارک لازم را در اختیار وزیر دادگستری قرار دهند.

ماده ۸- رئیس قوه قضائیه می‌تواند امور مالی-اداری و استخدامی غیرقضات را به وزیر دادگستری تفویض کند. تفویض اختیارات مذکور باعث سلب اختیارات رئیس قوه نسبت به آن امور نمی‌باشد و وزیر دادگستری متناسب با اراده رئیس قوه قضائیه هماهنگی لازم را با ایشان به عمل می‌آورد.

ماده ۹- سازمان‌های ذیل با تمام اموال، ساختمان‌ها، اعتبارات، ردیف‌های بودجه و نیروی انسانی، اختیارات و وظایف به وزارت دادگستری الحاق می‌گردد:

الف - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

ب - سازمان پزشکی قانونی

پ - سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی

ت - روزنامه رسمی کشور

تبصره - الحاق سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی به وزارت دادگستری نافی اختیارات قوه قضائیه و قضات دادگاهها برای اعمال کیفر و اجرای حدود و سایر اختیارات قوه قضائیه نمی‌باشد.

ماده ۱۰- در صورت اعلام نیاز از سوی وزارت دادگستری و مأمور شدن قضات به آن وزارت، مدت خدمت آنان در وزارت دادگستری جزء سوابق قضائی آنها محسوب می‌شود.

ماده ۱۱- مدیریت امور زیر به عهده وزارت دادگستری است:

الف- امور مربوط به حمایت از قربانیان جرم

ب - امور مربوط به آسیب شناسی وقوع جرم

پ- امور مربوط به کانونهای کارشناسان و وکلای رسمی دادگستری و

مترجمان براساس قوانین مربوط

ماده ۱۲- رئیس قوه قضائیه می تواند گزارش سوء عملکرد وزیر دادگستری را

جهت اجرای اصل یکصد و سی و ششم (۱۳۶) قانون اساسی به رئیس جمهور ارائه

دهد.

ماده ۱۳- آیین نامه اجرائی این قانون در مواردی که نیاز باشد توسط وزارت

دادگستری تهیه و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

سوابق

۱- از قانون اساسی

اصل یکصد و ششم

وزیر دادگستری مسئولیت کلیه مسائل مربوطه به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را بر عهده دارد و از میان کسانی که رئیس قوه قضائیه به رئیس جمهور پیشنهاد می‌کند انتخاب می‌گردد. رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری و نیز اختیارات استخدامی غیر قضات را به وزیر دادگستری تفویض کند. در این صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات و وظایفی خواهد بود که در قوانین برای وزراء به عنوان عالیترین مقام اجرایی پیش بینی می‌شود.

اصل یکصد و سی ششم

رئیس جمهور می‌تواند وزراء را عزل کند و در این صورت باید برای وزیر یا وزیران جدید از مجلس رای اعتماد بگیرد، و در صورتی که پس از ابراز اعتماد مجلس به دولت نیمی از هیأت وزیران تغییر نماید باید مجدداً از مجلس شورای اسلامی برای هیأت وزیران تقاضای رای اعتماد کند.

اصل نودم

هر کس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد، می‌تواند شکایت خود را کتباً به مجلس شورای اسلامی عرضه کند. مجلس موظف است به این شکایات رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت به قوه مجریه و یا قوه قضائیه مربوط است رسیدگی و پاسخ کافی از آنها بخواهد و در مدت متناسب نتیجه را اعلام نماید و در موردی که مربوط به عموم باشد به اطلاع عامه برساند.

۲- قانون وظایف و اختیارات وزیر دادگستری در مواردی که اختیارات و وظایف مالی و اداری و استخدام

غیر قضایی شورای عالی قضایی به وی تفویض می‌گردد. (مصوب ۱۳۶۷/۲/۲۸)

ماده واحده - شورای عالی قضایی می‌تواند اختیارات و وظایف مالی و اداری و نیز اختیارات

استخدامی غیر قضایی خود را به وزیر دادگستری تفویض کند، در این صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات و وظایفی خواهد بود که در قانون محاسبات عمومی کشور، قانون بودجه و دیگر قوانین مالی و اداری و استخدامی برای سایر وزراء به عنوان عالی‌ترین مقام اجرایی پیش‌بینی شده است یا پیش‌بینی خواهد شد. این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.